

Datum
2020-05-20Diarienummer
KS-2020/1066Björn Rosborg
Bjorn.rosborg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Promemorian Ett ändrat förfarande för att anmäla områden som omfattas av begränsningen av rätten till dagersättning vid eget boende – svar på remiss från Justitiedepartementet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

Bifogad skrivelse till kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 maj 2020, bilaga 1, överlämnas till Justitiedepartementet som Huddinge kommuns yttrande över promemorian *Ett ändrat förfarande för att anmäla områden som omfattas av begränsningar av rätten till dagersättning vid eget boende*.

Sammanfattning

Huddinge har fått promemorian *Ett ändrat förfarande för att anmäla områden som omfattas av begränsningar av rätten till dagersättning vid eget boende* på remiss.

Från den 1 januari 2020 gäller att en asylsökande som bor i ett område med socioekonomiska utmaningar som huvudregel inte har rätt till dagersättning eller särskilt bidrag enligt lagen om mottagande av asylsökande.

Under den korta tid som reglerna har varit gällande har regeringen konstaterat att flera kommuner har valt att anmäla kommunen som helhet, även områden i vilka det kan ifrågasättas om det föreligger sådana socioekonomiska utmaningar att en anmälan är motiverad. Förslaget i promemorian innebär att länsstyrelsen ges möjlighet att förhindra att en kommun anmäler ett område om det står klart att områdets sociala och ekonomiska förhållanden inte motiverar en anmälan. Länsstyrelsens ställningstagande är inte överklagningsbart.

Förvaltningen delar inte förslagets bedömning att kommunernas faktiska inflytande säkerställs i förslaget utan menar att det snarare begränsas då det är länsstyrelsen som slutligt avgör vilka områden inom kommunen som omfattas av regleringen.

Huddinge har anmält tre områden till Migrationsverket för begränsning avseende asylsökandes möjligheter att bo i eget boende med bibehållen dagersättning;

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 HuddingeBesök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2020-05-20Diarienummer
KS-2020/1066

Vårby, Flemingsberg och Skogås. Länsstyrelsen har inte haft några invändningar avseende dessa val.

Av förslaget framgår dock att samtliga anmälningar upphör att gälla den 31 december 2020, vilket innebär att även de kommuner som beaktat socioekonomiska förutsättningar i val av områden kommer att behöva göra om sitt anmälningsförfarande. Förvaltningen anser att de kommuner som likt Huddinge redan haft en positiv dialog med länsstyrelsen borde undantas.¹

Beskrivning av ärendet

Huddinge fick den 15 maj 2020 promemorian *Ett ändrat förfarande för att anmäla områden som omfattas av begränsningar av rätten till dagersättning vid eget boende på remiss.*

Från den 1 januari 2020 gäller att en asylsökande som bor i ett område med socioekonomiska utmaningar som huvudregel inte har rätt till dagersättning eller särskilt bidrag enligt lagen om mottagande av asylsökande. Vissa av regeringen utpekade kommuner kan anmäla till Migrationsverket att en eller flera delar av kommunen ska omfattas av regleringen. Nu föreslår regeringen vissa ändringar i det anmälningsförfarande som reglerar vilka områden som omfattas av en begränsning av asylsökandes möjligheter att bo i eget boende med bibehållen dagersättning.

Under den korta tid som reglerna har varit gällande har regeringen konstaterat att flera kommuner har valt att anmäla kommunen som helhet, även områden i vilka det kan ifrågasättas om det föreligger sådana socioekonomiska utmaningar att en anmälan är motiverad. Det har även förekommit att kommuner har anmält områden i strid med länsstyrelsens yttrande.

Det nuvarande förslaget syftar till att ändra anmälningsförfarandet på så sätt att asylsökande inte ska hindras från att ordna eget boende i områden som inte har några egentliga sociala eller ekonomiska problem. Det förväntas leda till att något färre områden omfattas av begränsningen av asylsökandes möjligheter bo i eget boende med bibehållen dagersättning.

Förslaget i promemorian innebär därmed att länsstyrelsen ges möjlighet att förhindra att en kommun anmäler ett område om det står klart att områdets sociala och ekonomiska förhållanden inte motiverar en anmälan. Länsstyrelsens ställningstagande är inte överklagningsbart. Denna nya ordning syftar till att säkerställa att kommunerna har fortsatt faktiskt inflytande över vilka områden med socioekonomiska utmaningar som ska omfattas av regleringen men att det samtidigt inte görs anmälningar som tydligt strider mot regleringens syfte.

Förändringarna föreslås träda i kraft den 15 augusti 2020 och en kommuns anmälan som gjorts före ikraftträdandet ska upphöra att gälla 31 december 2020.

¹ En anmälan ska gälla tills vidare. Om en kommun som har gjort en anmälan inte längre anges i bilaga 1 till förordningen om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden (de 32 kommunerna), ska anmälan anses återkallad.”

Förvaltningens synpunkter

Huddinge är inte en av de kommuner som anmält begränsningar avseende asylsökandes möjligheter att bo i eget boende för kommunen som helhet utan har anmält tre områden till Migrationsverket; Vårby, Flemingsberg och Skogås. Länsstyrelsen har inte haft några invändningar avseende dessa val.

Av förslaget framgår att kommunerna har till uppgift att ta fram de områden som ska omfattas av regleringen, men att länsstyrelsen ska kunna invända mot kommunens val av dessa om det vid en objektiv bedömning är tydligt att ett område inte har sådana utmaningar som gör att en anmälan är motiverad.

Länsstyrelsens ställningstagande ska inte vara möjligt för kommunen att överklaga. Denna ordning uppges i promemorian säkerställa att kommunerna fortsatt ges ett faktiskt inflytande över vilka områden med socioekonomiska utmaningar som ska omfattas av regleringen samtidigt som det inte görs anmälningar som tydligt strider mot regleringens syfte.

Det är av stor vikt att lagstiftarens intentioner med regleringen uppnås men förvaltningen delar inte förslaget bedömning att kommunernas faktiska inflytande säkerställs i förslaget utan menar att det snarare begränsas. Enligt förslaget blir det nämligen länsstyrelsen som i praktiken slutligt avgör vilka områden inom kommunen som omfattas av regleringen. Detta är inte förenligt med principen att kommunerna ska ha friheten, och är bäst lämpade, att fatta beslut under eget ansvar för att utveckla det lokala samhället, dvs. det som traditionellt brukar benämnas det kommunala självstyret.

Det är för närvarande inte heller tydligt vilka kriterier som ska ligga till grund för länsstyrelsens ställningstagande eller hur dessa kriterier ska viktas mot varandra. Oklara kriterier och viktningen av dessa tillsammans med ett icke överklagningsbart beslut av länsstyrelsen bidrar till ökad rättsosäkerhet.

I promemorian står även att samtliga anmälningar upphör att gälla den 31 december 2020 vilket innebär att även de kommuner som beaktat socioekonomiska förutsättningar i val av områden kommer att behöva göra om sitt anmälningsförfarande.

Förvaltningen anser att de kommuner som likt Huddinge, motiverat sina områdesval utifrån socioekonomiska förutsättningar och redan haft den dialog med länsstyrelsen som föreslås i promemorian, inte borde behöva genomföra en ny beslutsprocess annat än i det fall kommunen anser att det finns skäl till det utifrån nya socioekonomiska bedömningar.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget kan, enligt ovan beskrivna resonemang, medföra en rättsosäkerhet för kommunen eftersom det inte specifikt framgår vilka kriterier som utgör underlag för länsstyrelsens invändning mot kommunens föreslagna områden samt att ställningstagandet inte är överklagningsbart. Att länsstyrelsen och inte kommunen avgör vilka områden som omfattas av regleringen torde stå i strid med det kommunala självstyret.

Datum
2020-05-20

Diarienummer
KS-2020/1066

Camilla Broo
Kommundirektör

Patrik Forshage
t.f. Kanslidirektör

Bilagor

- Bilaga 1. Huddinge kommuns yttrande till Justitiedepartementet
- Bilaga 2. Promemoria: Ett ändrat förfarande för att anmäla områden som omfattas av begränsningen av rätten till dagersättning vid eget boende

Beslutet ska skickas till

Justitiedepartementet